1. ROZHOVOR SE STROMEM

20–40 min.

21. 9. SÁZÍME STROMY PRO MÍR

CÍL LEKCE: Získat nový pohled na „obyčejné“ stromy. Setkat se se stromem jako s postavou, osobností.

POMŮCKY: papíry, tužky, provázek, papírové (nejlépe kartónové) rámečky, kolíčky

MÍSTO: okolí školy (kde jsou stromy a je možný pohyb)

ČAS: 20–40 min.

1. STROMY OŽÍVAJÍ

Dětem představíme výzvu dnešního dne: poznat stromy z jiného pohledu. Představíme si je jako osobnosti, možná i známé celebrity, o kterých chceme vědět víc. Jsme novináři a chceme s nimi udělat rozhovor.

2. VÝBĚR STROMŮ

Na domluveném místě (zahradě, parku, části lesa) se děti rozdělí do skupinek a vyberou si libovolně velký a starý strom, se kterým chtějí udělat rozhovor; ideálně si skupiny vyberou různé druhy. Svůj výběr oznámí dospělému průvodci a mohou se vrhnout do práce.

3. ROZHOVOR SE STROMEM

Novináři si v týmu rozdělí role. Někdo bude klást otázky, někdo fotit, jiný zapisovat, a všichni zkusí poslouchat odpovědi, co jim strom (asi) říká. Rozhovor může být krátký, stručný, ale měl by být zajímavý. Děti mohou vymyslet pro svůj strom i jméno a připojit fotku (může být i nakreslená).

4. STROMOVÁ TELEVIZE

Pokud máme čas, každá skupina ještě dostane rámeček a zapne svůj „televizní kanál TREE TV“.
Při závěrečném sdílení si společně představíme rozhovory, fotky, případně i videa a nové stromové televizní kanály (zda zachycují výhled do koruny, kořenů, kůry či jinam do zeleně).

TIPY Z PRAXE

1. Pokud to jde a chcete, můžete nechat rámečky – televizní kanály – na stromě pro kolemjdoucí či jiné třídy.

2. Můžete se připojit k mezinárodní kampani Plant a tree for peace https://www.leaf.global/plant-a-tree-for-peace-1 vyhlášenou ke Světovému dni míru 21.9. Naplánujte si, kde a jaké stromky vysadíte, ale nechte si sázení až na polovinu října, kdy je pro stromy sázení vhodnější. Pokud jste zapojeni v programu Les ve škole, můžete se připojit k velké kampani, a získat tak mezinárodní ocenění za aktivitu.

5–15 min.

13. LEDOVÉ VITRÁŽE

DNY, KDY MRZNE

CÍL LEKCE: I v zimě si vyzkoušet tvoření venku. Objevit vlastnosti ledu i pomíjivost některých výtvarných děl.

POMŮCKY: nádoby s vodou, mráz, vodovky či přírodní barvy

MÍSTO: okolí školy za mrazu

ČAS: 5–15 min.

1. PŘÍPRAVA LEDU

Najděte místo, kde je led, který můžete využít pro ledové vitráže (např. zamrzlé mělké kaluže, lavory se zmrzlou vodou atd.). Nebo si tyto nádoby předem připravte, aby vám v nich voda zmrzla. Led opatrně rozlámejte na větší části.

2. BARVENÍ STŘEPŮ

Jednotlivé ledové střepy opatrně pomalujeme přírodními barvami (rozpuštěnou hlínou, popelem, kávou, kurkumou, červenou řepou či sladkovodní řasou chlorellou) či vodovkami.

3. ZPEVNĚNÍ VITRÁŽÍ

Hotové střepy poskládáme do celku tak, aby se střepy překrývaly. Místa, kde se střepy překrývají, můžeme lehce namočit, aby se střepy opět mrazem spojily, a vznikla jedna pevná vitráž.

TIPY Z PRAXE

Vitráže nejlépe vyniknou, pokud skrz ně proniká světlo (sluneční nebo z baterky).

LES VE ŠKOLE TEREZA Učíme se venku

5–20 min.

21. PÍTKA DO ZAHRADY

31. 5. OTEVÍRÁNÍ STUDÁNEK

CÍL LEKCE: Zažít, jak malé změny mohou mít velký dopad, jak i děti mohou obohatit zahradu a pro mnoho živočichů připravit vodní oázu, která jim pomůže uhasit žízeň.

POMŮCKY: miska, kbelík, lavor či květináč, kamínky, větvičky, dřívka či listy, voda

MÍSTO: klidnější místo v okolí školy, kde je stín

ČAS: 5–20 min.

1. OÁZA UPROSTŘED POUŠTĚ

V horkých dnech to mají „hmyzáci" a jiní drobní tvorové často hodně daleko k vodě. Můžeme jim pomoct, aby si tolik nenamáhali nožičky a křidélka. Vytipujte si ve svém okolí klidná a bezpečná místa, kde by se hodilo nechat misku s vodou jako občerstvovací stanici. Otevřete něco jako novou studánku.

2. STAVBA OBČERSTVOVACÍ STANICE

Místo by mělo být někde v koutku, kde není moc rušno. Kde moc neběháte, neřádíte, kam ale vidíte a můžete pozorovat, co vše se tam děje. Misku na vodu dejte nejlépe přímo na zem, vyskládejte pár kamínky, větvičkami či dřívkem jako plovákem. Chceme vyrobit pítko, ne vodní past, proto je důležité, aby „hmyzáci" měli kde bezpečně přistát a odkud snadno odlétnout či odejít. Pak už stačí jen zalít vodou.

3. ZÁSOBOVÁNÍ A POZOROVÁNÍ

Pokud se rozhodnete někde v okolí pítko postavit, je důležité si naplánovat i pravidelnou výměnu vody. Především v mělkých nádobách se voda rychle zahřeje a po pár dnech už není tak osvěžující. Vody nemusí být mnoho, a tak stačí nalít z lahve, kterou si berete na výlet, když jdete kolem.

4. BEZPEČNÁ „STUDÁNKA"

Vaše pítko bude místem setkávání motýlů, vos, včel a dalších breberek. V noci možná přijde i krtek, myšky a další žíznivci. Voda do zahrady, parku, záhonků patří. Jen myslete na to, aby bylo pítko pro zvířátka opravdu bezpečné a vždy mělo nějaký plovák na hladině.

TIPY Z PRAXE

Pokud chcete nabídnout „hmyzákům" i něco dobrého k jídlu, zkuste připravit v zahradě, na záhonku či za oknem něco kvetoucího po celé léto. Příští rok můžete vysadit kytičky a keře tak, aby kolem vás stále něco voňavého kvetlo a hmyzáci měli svou občerstvovací stanici kompletní. Stačí i kvetoucí bylinky.

LES VE ŠKOLE TEREZA Učíme se venku

10–40 min.

22. HRY PLNÉ HLÍNY

29. 6. MEZINÁRODNÍ DEN BLÁTA

CÍL LEKCE: Vychutnat si nejméně jednou za rok pořádné zabahnění. Mít příležitost tvořit venku bez ohledu na to, jak moc to cáká a špiní. Zažít hlínu jako výtvarný materiál, který je dostupný téměř všude.

POMŮCKY: hlína, nádoby, voda, přírodniny na zdobení a razítkování, soda, ocet, papíry, písek

MÍSTO: okolí školy (kde jsou stromy a je tam možné tvoření s hlínou)

ČAS: 10–40 min.

1. BAHENNÍ OBLIČEJE

Vytvořte na kmeni stromu obličeje zvířat, skřítků či cokoli dalšího. Stačí dětem pomoci s vhodnou konzistencí bláta a pak je již nechat svobodně tvořit. Na zdobení použijte další dostupné přírodniny (větvičky, květy, listí atd.). Pokud nebude pršet hned po vašem tvoření, mohou stromové bahenní sochy v klidu zaschnout a zůstat k radosti kolemjdoucích docela dlouho na kmenech stromů.

2. RAZÍTKOVÁNÍ BAHNEM

Pokud máte malování hlínou již prozkoumané (inspiraci jak na něj najdete v publikaci ATELIÉR VENKU – volně ke stažení na www.ucimesevenku.cz/stahuji), zkuste se rozprchnout po okolí a nasbírat zajímavé přírodniny. Ty pak namočte do řidší blátivé kaše a otiskujte je na papír či látku. Na slunku nechte uschnout. Po zaschnutí můžete domalovat. Dá se tak udělat třeba i netradiční balicí papír.

3. BAHENNÍ SOPKA

Rychlé. Akční. Opakovatelné. Pro jednoduchou verzi stačí jen: vytvořit kráter z hlíny, prohloubit jícen na vrcholu sopky, nasypat do něj jedlou (prací) sodu, zalít octem a – kochat se. Můžete domodelovat okolí přírodninami, přidat zvířata a pozorovat, jak je bublající a šumící láva zalévá, nebo je zachraňovat a usměrňovat ničící lávu do bezpečných zón. Složitější je verze s použitím malé lahve. Do lahvičky nasypete sodu a zahrabete ji do těla sopky tak, aby horní okraj lehce vyčníval. Uzávěr můžete při tvoření kráteru zašroubovat, aby hlína nepadala dovnitř. Odšroubujete uzávěr, nalijete do lahve ocet (nebo ocet smíchaný s perlivou limonádou, můžete i obarvit potravinářským barvivem nebo šťávou z červené řepy). Připravte si zásoby octa a sody – děti budou chtít pokus opakovat!

LES VE ŠKOLE TEREZA Učíme se venku